

IV

(Informacje)

INFORMACJE INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
UNII EUROPEJSKIEJ

RADA

Konkluzje Rady w sprawie globalnego wymiaru europejskiego szkolnictwa wyższego

(2014/C 28/03)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

MAJĄC NA UWADZE, CO NASTĘPUJE:

1. Deklaracją bolońską z dnia 19 czerwca 1999 r. zainicjowano międzyrządowy proces – aktywnie wspierany przez Unię Europejską – mający prowadzić do utworzenia europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego; w kwietniu 2012 r. w Bukareszcie ministrowie odpowiedzialni za szkolnictwo wyższe w państwach uczestniczących w tym procesie przyjęli strategię 2020 pt. „Mobilność na rzecz lepszego uczenia się”, która ma obowiązywać w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego; jest to integralny element działań na rzecz internacjonalizacji szkolnictwa wyższego⁽¹⁾.
2. W dyrektywie Rady 2004/114/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie warunków przyjmowania obywateli państw trzecich w celu odbywania studiów, udziału w wymianie młodzieży szkolnej, szkoleniu bez wynagrodzenia lub wolontariacie⁽²⁾ uznano, że działania Wspólnoty w dziedzinie edukacji mają służyć między innymi promowaniu całej Europy jako światowego centrum doskonałości w zakresie studiów wyższych i szkolenia zawodowego.
3. Podobny cel ma dyrektywa Rady 2005/71/WE z dnia 12 października 2005 r. w sprawie szczególnej procedury przyjmowania obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych⁽³⁾, która ma uczynić ze Wspólnoty atrakcyjniejsze miejsce dla naukowców z całego świata oraz wzmocnić pozycję UE jako międzynarodowego centrum badań naukowych.
4. W międzynarodowej strategii⁽⁴⁾ przyjętej w maju 2007 r. na posiedzeniu w Londynie przez ministrów z państw uczestniczących w procesie bolońskim podkreślono, że europejski obszar szkolnictwa wyższego musi być otwarty i atrakcyjny dla innych części świata oraz że należy zacieśnić współpracę i dialog polityczny w dziedzinie szkolnictwa wyższego z państwami spoza Europy.
5. W konkluzjach Rady z dnia 12 maja 2009 r. w sprawie strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia podkreślono, że ważne jest, by wspierać państwa członkowskie w unowocześnianiu szkolnictwa wyższego poprzez ścisłą synergię działań z działaniami podejmowanymi w ramach procesu bolońskiego, zwłaszcza jeżeli chodzi o instrumenty służące zapewnianiu jakości, uznawaniu efektów uczenia się, mobilności i przejrzystości.
6. W strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu⁽⁵⁾ – przyjętej w czerwcu 2010 r. – jako konkretny cel wyznaczono podniesienie poziomu wykształcenia: przede wszystkim doprowadzenie do tego, by odsetek osób młodych z wykształceniem wyższym lub równoważnym wzrósł do 2020 r. do co najmniej 40 %.
7. W konkluzjach Rady z dnia 11 maja 2010 r. w sprawie międzynarodowego wymiaru szkolnictwa wyższego⁽⁶⁾ podkreślono, że programy współpracy międzynarodowej oraz dialog polityczny z państwami trzecimi w dziedzinie szkolnictwa wyższego nie tylko pozwalają na swobodniejszy przepływ wiedzy, lecz także przyczyniają się do podnoszenia jakości i pozycji europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej, do stymulowania badań naukowych i innowacji, do wspierania mobilności i dialogu międzykulturowego, a także do promowania rozwoju międzynarodowego zgodnie z celami unijnej polityki zewnętrznej.
8. W konkluzjach Rady z dnia 28–29 listopada 2011 r. na temat poziomu odniesienia w dziedzinie mobilności edukacyjnej⁽⁷⁾ ustanowiono benchmark zakładający, że do 2020 r. w UE średnio co najmniej 20 % osób kończących studia wyższe powinno mieć za sobą okres nauki lub szkolenia za granicą związany ze studiami wyższymi (w tym praktyki zawodowej).
9. W konkluzjach Rady z dnia 28–29 listopada 2011 r. w sprawie modernizacji szkolnictwa wyższego z zadowoleniem przyjęto zamiar Komisji, by opracować unijną strategię nadającą międzynarodowy wymiar szkolnictwu wyższemu w celu

⁽¹⁾ Komunikat bukareszteński z dnia 27 kwietnia 2012 r., s. 3.⁽²⁾ Dz.U. L 375 z 23.12.2004, s. 12.⁽³⁾ Dz.U. L 289 z 3.11.2005, s. 15.⁽⁴⁾ *The European Higher Education Area in a Global Setting* („Europejski obszar szkolnictwa wyższego w środowisku globalnym”).⁽⁵⁾ Dok. EUCO 13/10.⁽⁶⁾ Dz.U. C 135 z 26.5.2010, s. 12.⁽⁷⁾ Dz.U. C 372 z 20.12.2011, s. 31.

poszerzania jego międzynarodowego zasięgu i promocji oraz by współdziałać z partnerami w celu zacieśniania powiązań i sprawniejszej budowy potencjału w sektorze szkolnictwa wyższego,

ORAZ W ŚWIETLE:

Konferencji pt. „European Higher Education in the World”, zorganizowanej przez prezydentkę w Wilnie w dniach 5–6 września 2013 r., podczas której podkreślano, że państwa członkowskie i instytucje szkolnictwa wyższego muszą opracować kompleksowe strategie internacjonalizacji, które:

- podniosą jakość i zwiększą konkurencyjność europejskiego szkolnictwa wyższego,
- będą nie tylko służyć mobilności, lecz także w coraz większym stopniu nadawać globalny wymiar planowaniu i treściom programów nauczania oraz procesowi nauczania i uczenia się (tzw. internacjonalizacja na miejscu),
- będą ukierunkowane na liczniejsze i bardziej zróżnicowane grono studentów dzięki połączeniu nowych zasobów cyfrowych z bardziej tradycyjnymi formami nauczania i uczenia się z przy jednoczesnym dbaniu o wysoką jakość,
- usprawnią współpracę na rzecz rozwoju poprzez strategiczne partnerstwa i budowanie potencjału,

Z ZAINTERESOWANIEM PRZYJMUJE:

- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów pt. „Europejskie szkolnictwo wyższe na świecie”⁽¹⁾, oraz
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów pt. „Działania na rzecz otwartej edukacji: innowacyjne nauczanie i uczenie się dla wszystkich dzięki nowym technologiom i otwartym zasobom edukacyjnym”⁽²⁾,

JEST ŚWIADOMA, ŻE:

1. Szkolnictwo wyższe ma do odegrania kluczową rolę w formowaniu zaangażowanych, spełnionych i elokwentnych obywateli; jest też silnym czynnikiem kształtującym inteligentne, zrównoważone i inkluzywne społeczeństwa, indywidualny dobrobyt oraz wzrost gospodarczy. Międzynarodowa mobilność indywidualnych osób oraz nadanie globalnej perspektywy programom studiów wyższych mogą dodatkowo przyczynić się do tej roli.
2. Atutem europejskich systemów szkolnictwa wyższego jest wysokiej jakości oferta edukacyjno-badawcza, różnorodność instytucji oraz wspieranie przez Europę współpracy w dziedzinach, w których współpraca ta przynosi wartość dodaną, takich jak programy umożliwiające zdobycie wspólnego lub podwójnego dyplomu, studia doktoranckie, a także partnerstwa międzynarodowe.
3. W obecnej sytuacji gospodarczej szkolnictwo wyższe oraz kształcenie i szkolenie zawodowe na poziomie wyższym

mają do odegrania kluczową rolę w zwiększaniu badawczo-innowacyjnego potencjału Europy oraz w zapewnianiu jej wysoko wykwalifikowanych zasobów ludzkich potrzebnych do wypełnienia miejsc pracy oraz zagwarantowania wzrostu gospodarczego i dobrobytu.

4. Kompetencje absolwentów nie zawsze odpowiadają ewoluującym potrzebom rynku pracy i potrzebom społecznym, a pracodawcy publiczni i prywatni informują o problemach z doborem kadr i trudnościach w znajdowaniu kandydatów odpowiadających potrzebom gospodarki opartej na wiedzy.
5. Starzenie się społeczeństw w UE najprawdopodobniej będzie mieć w najbliższych dekadach poważne skutki, a utrzymujący się niski wskaźnik urodzeń może grozić pogłębieniem się problemu niedoboru umiejętności wśród absolwentów, z którym borykają się europejscy pracodawcy.
6. Instytucje szkolnictwa wyższego, jako źródła wiedzy i innowacji, mają także społeczny obowiązek przyczynić się do rozwoju ludzi i do dobra wspólnego, zarówno w kontekście krajowym, jak i w świecie,

JEST ZDANIA, ŻE:

1. Aktywna obecność pracowników, naukowców i studentów z zagranicy w europejskich instytucjach szkolnictwa wyższego, wspieranie pod kątem finansowym i organizacyjnym międzynarodowej mobilności studentów i pracowników, a także większe wysiłki na rzecz internacjonalizacji programów nauczania mogą pomóc studentom nabywać kompetencji adekwatnych do potrzeb globalnego rynku pracy.
2. Państwa członkowskie oraz europejskie instytucje szkolnictwa wyższego poczyniły znaczne postępy – przy wsparciu UE – w tworzeniu mechanizmów służących transgranicznemu zapewnianiu jakości i uznawaniu kwalifikacji w ramach procesu bolońskiego poprzez sieci, takie jak ENIC-NARIC, oraz poprzez działania, takie jak programy Erasmus Mundus i Tempus.
3. Globalne upowszechnianie się otwartych zasobów edukacyjnych, otwartego oprogramowania kursowego oraz masowych otwartych kursów on-line to międzynarodowe zjawisko, które może w istotny sposób wpłynąć na systemy szkolnictwa wyższego oraz stworzyć możliwości prowadzenia globalnej współpracy transgranicznej w innowacyjnych formach,

ZWRACA SIĘ WIĘC DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH – W STOSOWNYM PRZYPADKU – O WSPÓŁPRACĘ Z INSTYTUCJAMI SZKOLNICTWA WYŻSZEGO Z NALEŻYTYM POSZANOWANIEM ICH AUTONOMII, PO TO BY:

1. Wdrożyć, we współpracy z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, wszechstronne strategiczne podejścia do internacjonalizacji obejmujące trzy główne dziedziny:

a) mobilność studentów i pracowników;

⁽¹⁾ Dok. 12453/13.

⁽²⁾ Dok. 14116/13 + ADD 1.

- b) internacjonalizację programów nauczania oraz uczenie się cyfrowe;
- c) współpracę strategiczną, partnerstwa i budowanie potencjału.
2. Promować dwukierunkową międzynarodową mobilność studentów w celu uzyskania dyplomu i punktów oraz zapewnić możliwość mobilności pracowników między Europą a państwami trzecimi, m.in. w następujący sposób:
- (i) dopilnowując, by strategie internacjonalizacji zyskały znaczący komponent w postaci mobilności studentów, naukowców i pracowników, wspartej ramami jakości, mogącymi obejmować m.in. poradnictwo i doradztwo;
 - (ii) ustanawiając z państwami trzecimi programy mobilności dwukierunkowej, które będą leżeć we wspólnym interesie, będą zapewniać równowagę między mobilnością fizyczną a mobilnością wirtualną oraz między mobilnością do danego państwa a mobilnością z danego państwa, będą miały szeroki zakres tematyczny, a także w stosownym przypadku będą ukierunkowane na dziedziny o niewystarczającej ilości wykwalifikowanych kadr;
 - (iii) wspierając uznawanie punktów, dyplomów, kwalifikacji i kompetencji zdobytych za granicą przez mobilnych studentów, naukowców i pracowników, zgodnie z krajowym prawodawstwem i krajową praktyką;
 - (iv) silniej skupiając się na efektach uczenia się oraz na spójności z europejskimi narzędziami przejrzystości, takimi jak europejski system transferu i akumulacji punktów, suplement do dyplomu oraz europejskie ramy kwalifikacji, a także z mechanizmami zapewniania jakości; oraz
 - (v) przyspieszając prace nad proponowanym przekształceniem dyrektyw w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych i odbywania studiów.
3. Promować internacjonalizację na miejscu oraz uczenie się cyfrowe w celu zadbania, by zdecydowana większość europejskich studentów, która nie uczestniczy w działaniach z zakresu mobilności fizycznej, także mogła rozwijać umiejętności międzynarodowe, m.in. w następujący sposób:
- (i) zapewniając w ramach szkolnictwa wyższego dobre jakościowo udogodnienia i usługi dla studentów, odpowiadające ich potrzebom;
 - (ii) skutecznie korzystając z międzynarodowych doświadczeń i kompetencji, którymi dysponują pracownicy instytucji szkolnictwa wyższego, oraz zachęcając ich, by pomagali tworzyć dobre jakościowo programy nauczania zorientowane międzynarodowo – z pożytkiem dla niemobilnych i mobilnych osób uczących się;
 - (iii) zapewniając studentom, naukowcom i pracownikom większe możliwości rozwijania kompetencji językowych – zwłaszcza poprzez indywidualne nauczanie w języku kraju goszczącego przeznaczone dla osób, które uczestniczą w zajęciach prowadzonych w języku niebędącym ich językiem ojczystym – po to by zapewnić jak największe korzyści z europejskiej różnorodności językowej i jak największą integrację społeczną studentów, naukowców i pracowników w państwie goszczącym;
 - (iv) oferując większe możliwości międzynarodowego wspólnego uczenia się on-line oraz badając możliwość wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych i otwartych zasobów edukacyjnych do tworzenia nowych sposobów działania w celu poszerzenia dostępu, internacjonalizacji programów nauczania, a także stworzenia szans na nowe formy partnerstwa.
4. Promować tworzenie partnerstw zarówno w Europie, jak i poza nią, po to by wzmocnić instytucjonalny potencjał edukacji, badań naukowych i innowacji, m.in. w następujący sposób:
- (i) oferując programy nauczania stymulujące przedsiębiorczość i innowacyjność oraz promujące kształtowanie umiejętności transferalnych, a także tworząc możliwości szkoleń międzynarodowych poprzez ścisłą współpracę z pracodawcami z UE i spoza UE;
 - (ii) promując koncentrowanie się na konkretnych atutach i priorytetach każdej z instytucji szkolnictwa wyższego, po to by zapewnić wydajne i skuteczne wykorzystanie inwestycji publicznych;
 - (iii) usuwając istniejące jeszcze przeszkody, które utrudniają tworzenie i realizację programów służących zdobyciu wspólnych, podwójnych i wielokrotnych dyplomów, oraz doskonaląc przepisy o zapewnianiu jakości i uznaniu transgranicznym;
 - (iv) działając na rzecz spójności między strategiami państw członkowskich w dziedzinie internacjonalizacji a unijnymi politykami współpracy na rzecz rozwoju poprzez uwzględnianie zasady równości i zasady odpowiedzialności państwa partnerskiego oraz potrzeb instytucji szkolnictwa wyższego;
 - (v) korzystając z doświadczeń studentów, naukowców i pracowników z państw trzecich jako ambasadorów współpracy z instytucjami szkolnictwa wyższego w tych państwach;
 - (vi) zachęcając instytucje szkolnictwa wyższego, by tworzyły własne kompleksowe strategie internacjonalizacji, oraz uznając przekrojowy charakter internacjonalizacji, obejmujący wszystkie dziedziny życia szkoły wyższej, w tym badania, dydaktykę, zarządzanie, administrację i usługi, a także wspierając te instytucje w ich wysiłkach,
- Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE FAKT, ŻE KOMISJA ZAMIERZA:
1. Wspierać państwa członkowskie i instytucje szkolnictwa wyższego we wdrażaniu wszechstronnych strategicznych podejść do internacjonalizacji oraz wykorzystywać możliwości międzynarodowej współpracy w dziedzinie szkolnictwa wyższego wynikające z programów Erasmus+ i „Horyzont 2020”, m.in. w następujący sposób:
- (i) w większym stopniu finansowo wspierając poprzez program Erasmus+ mobilność osób uczących się i pracowników do państw trzecich i z państw trzecich, a poprzez działania „Maria Skłodowska-Curie” w ramach programu „Horyzont 2020” mobilność naukowców do państw trzecich i z państw trzecich;

- (ii) wspierając, odpowiednio za pomocą programu Erasmus+ i działań „Maria Skłodowska-Curie”, międzynarodowe konsorcja instytucji szkolnictwa wyższego w celu tworzenia wspólnych tytułów magistra i stopni doktora oraz zapewniając studentom i doktorantom możliwość korzystania z dobrych jakościowo stypendiów i grantów;
 - (iii) wspierając strategiczne partnerstwa na rzecz współpracy i innowacji w dziedzinie szkolnictwa wyższego, w tym partnerstwa między instytucjami szkolnictwa wyższego z UE i z państw trzecich na rzecz budowania potencjału.
2. We współpracy z państwami członkowskimi starać się uatrakcyjnić dla świata europejskie szkolnictwo wyższe oraz promować w całym świecie jego różnorodność, m.in. w następujący sposób:
- (i) zwiększając jakość i przejrzystość, promując transgraniczne mechanizmy zapewniania jakości oraz dbając o porównywalność kwalifikacji, punktów oraz systemów uznawania za pomocą współpracy międzynarodowej i dialogu międzynarodowego;
 - (ii) podnosząc jakość mobilności akademickiej dzięki ulepszonej karcie szkolnictwa wyższego Erasmus, w tym za pomocą wytycznych dla instytucji szkolnictwa wyższego w zakresie samooceny i monitorowania;
 - (iii) w stosownym przypadku i z poszanowaniem autonomii instytucji szkolnictwa wyższego promując wdrażanie U-Multirank, nowego międzynarodowego, wielofunkcyjnego narzędzia przejrzystości mającego zwiększyć porównywalność instytucji szkolnictwa wyższego;
3. Promować współpracę w dziedzinie szkolnictwa wyższego na rzecz innowacji i rozwoju między UE a jej globalnymi partnerami, m.in. w następujący sposób:
- (i) podejmując dwustronny i wielostronny dialog polityczny z kluczowymi partnerami międzynarodowymi, zgodnie z unijnymi politykami zewnętrznymi;
 - (ii) promując Europejski Instytut Innowacji i Technologii oraz jego wspólnoty wiedzy i innowacji jako drogę do międzynarodowej współpracy w dziedzinie innowacji, badań i szkolnictwa wyższego w celu stawienia czoła wyzwaniom społecznym;
 - (iii) wspierając i doskonaląc kształtowanie polityki w dziedzinie edukacji międzynarodowej na podstawie faktów: poprzez badania, gromadzenie i analizowanie danych statystycznych oraz dialog z ekspertami.
-